

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commerical Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK,) NOVEMBER 29, 1954

STEVILKA (NUMBER) 228

Novi grobovi

JOHN VERBIČ

Kakor je že bilo poročano, je preminil v Charity bolnišnici John Verbič, poznan tudi pod imenom John Meyer. Star je bil 60 let. Stanoval je na 5410 St. Bernard Ave. Doma je bil iz Cerklje pri Raketu, kjer zapuša sestro Antonijo Lampič in več sorodnikov. Tukaj zapuša brata Frank Verbič na 18905 Arrowhead Ave., in več sorodnikov. Pogreb se vrši danes popoldne ob 1.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Highland Park pokopališče.

MICHAEL ZARNICK

V četrtek zjutraj je umrl po kratki bolezni v Women's bolnišnici Michael Zarnick, stanujoč na 21101 Nicholas Ave. Star je bil 41 let in je bil rojen v Midway, Pa. Delal je pri Chase Brass Co. zadnjih 14 let. Bil je član društva Comrades št. 566 S.N.P.J.

Tukaj zapuša soprogo Josephine, rojena Peterlin, sina Ronald, dva brata, John in Victor ter dve sestri Mary in Ann, v Midway, Pa., pa zapuša mater Mary, brate Frank, Edwin in Albin ter sestro Martha in Margaret. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 9.30 uri iz Zakrajskega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

MARY STANONIK

V St. Alexis bolnišnici je preminila v četrtek zjutraj Mary Stanonik, rojena Stimec, preje poročena Bukovec. Stara je bila 70 let in je živela na 6209 Bonna Ave. Doma je bila iz vasi Osilnica ob Kolpi, odkoder je prišla v Ameriko pred 48 leti. Bila je aktivna na društvenem polju ter pri Slovenskem kulturnem vrtu. Bila je članica društva Marije Magdalene št. 162 K.S.K.J., društva Carniola Hive št. 943 L TM in društva Srca Marijo (staro). Njen prvi mož John Bukovec je bil ubit 1. 1914 v prvi svetovni vojni. Njen drugi mož Anton Stanonik pa je umrl ravno pred enim letom.

Tukaj zapuša hčer Mrs. Mary Papp, vnukinje Patricia, Susan in Carole, pastorko Mrs. Rose Lach, Mrs. Mary Komorski, Mrs. Ann Koshak, Mrs. Sophie Koplan in Mrs. Frances Marold, šest vnukov po pastorkih in sestro Mrs. Gertrude Poglaj. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrajskega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

PETER FINK

Včeraj popoldne je preminil Peter Fink, star 64 let, stanujoč na 521 E. 143 St. Doma je bil iz vasi Dragatuš pri Črnomlju, odkoder je prišel v Ameriko pred 48 leti. Družina je preje živela na 1257 E. 60 St. Bil je član podr. št. 5 S.M.Z.

Tukaj zapuša soprogo Mary, rojena Glinšek, sina Edward, sestro Mrs. Ann Spehar v Spokane, Wash., in brata Antona v starem kraju. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrajskega pogrebnega zavoda v cer-

Cirkus McCarthy se nadaljuje

WASHINGTON, 29. novembra—Razprava zoper senatorja McCarthyja se danes obnovi. Senator William Knowland kot vodja republikanske večine v tem senatu, je napovedal, da bo sodba najkasneje do 11. decembra in da ni strahu, da bi se razpravljanje v senatu odložilo preko sedanjega zasedanja, ki naj traja do 24. decembra.

Sicer pa ni izključena možnost, da se senat obrzi na zasedanju tudi preko 24. decembra. Na mednarodnem polju so razni viseči dogodki, ki bi lahko zahtevali izredno zasedanje kongresa. Če je senat že na zasedanju, zakaj naj bi se ne zadržal dalje, ko bi ga pa v nujnih slučajih predsednik Eisenhower moral sklicati na izredno zasedanje! Prihodnje zasedanje kongresa se začne dne 5. januarja 1955.

Kateri bi bili mednarodni dogodki, ki bi zahtevali prisotnost senata?

Prvič—usoda 13 Amerikancev, katere držijo Kitajci zaprte, češ, da so špijoni. Bela hiša in državno tajništvo sta napovedala vse mogoče ukrepe, da jih osvobodita. Morda bo šlo za dejanja, ki bi zahtevala tudi odobritev senata.

V vodah med celinsko Kitajsko in Formozo se ponavljajo napadi. Washington ima pripravljen načrt pogodbe, v kateri si garantirata Formoza in USA medsebojno varnost in medsebojno pomoč.

kev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK HAUPTMAN

Včeraj popoldne je preminil na svojem stanovanju Frank Hauptman, stanujoč na 15016 Cardinal Ave. Bolehal je tri tedne ter je med tem časom prestal operacijo. Zena Marjeta, rojena Perme, je umrla pred dobrim mesecem dni. Rojen je bil v vasi Stična in v Ameriko je prišel z družino leta 1949. Bil je član društva sv. Imena.

Tukaj zapuša sina Ivana, v stari domovini pa sestro Lojzo. Pogreb se vrši v sredo zjutraj iz Grdinovega Lake Shore pogrebnega zavoda, 17002 Lake Shore Blvd.

FRANK PUGELJ

Po dolgi in mučni bolezni je umrl v petek popoldne na svojem domu Frank Pugelj, star 58 let, stanujoč na 10724 Plymouth Ave., Garfield Heights, O. Rojen je bil v fari Trnovo pri Ilirski Bistrici, Slovensko Primorje. V Ameriki se je nahajal 45 let. Bil je član in tajnik zadnjih 10 let pri društvu Naš dom št. 50 S.D.Z.

Tukaj zapuša soprogo Jennie, rojena Debevec, hčere: Mrs. Josephine Lea, Mrs. Florence Neubecker in Mrs. Lillian Smith, sina Franka, šest vnukov in brata Joseph v Rochester, N. Y., v starem kraju pa brata Antona in Alojza ter sestro Jožefino Kunstelj in več drugih sorodnikov. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 8.30 uri iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolia v cerkev sv. Terezije v Garfield Heights, O., ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

ANNA JANKOVIČ

Po daljšem bolehanju je preminila sredi na domu sina Petra na 17501 Lotus Dr., Anna Jankovič, rojena Petretič. Doma je

BESEDNA IGRA, KI POMENI VELIKO

Svobodna Nemčija! Zedinjena in nova Nemčija! Volitve v posameznih nemških državah! Vse pod volilno parolo, ali za sporazum v Parizu in za oboroženo Nemčijo, ali proti? Ta gesla odmevajo po vsej Evropi.

V Berlinu izhajata med drugimi tudi dva lista, prvi z naslovom "Freiheit" (Svoboda), drugi "Das Neue Deutschland" (Nova Nemčija). Oba časopisa se prodajata, kakor je v Evropi navada, tudi po časopisnih razprodajalnicah.

Pride nekdo in vpraša razpečevalca:

"Ali že imate Das Neue Deutschland (novo Nemčijo)?"

Odgovor: "Je še ni."

"Ali že imate Die Freiheit (svobodo)?"

Odgovor: "Je še ni."

"Kdaj pa boste imeli 'Svobodo'?"

Odgovor: "Kadar bomo imeli 'Novo Nemčijo'."

PONAREJAL JE ČEKE

V Concordu, Cal., so po sedmih letih končno prišli na sled ponarejevalcu čekov na debelo. Preljeto 39-letnega Johna Waitkunasa, ki se je hotel vnovčiti ponarejen ček, ki se je glasil na \$86. John Waitkunasa, ki se je tudi predstavljal kot Walter Deme-ter je skupno poveljeval čekov za \$150.000. Ko je bil prijet, so našli pri njem le \$17.31. Vsoto \$150.000 je po lastnem priznanju porabil pri stavah na konjske dirke.

Klub Ljubljana

V torek zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja kluba Ljubljana v navadnih prostorih Ameriško-jugoslovanskega centra na Re-cher Ave. Vabi se vse člane, da se udeležijo.

Letna seja

Letna seja društva Carniola Hive št. 493 L TM se vrši v sredo zvečer v dvorani št. 1, novo poslopje Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 7.30 uri. Volilo se bo nove odbornice in ukrepalo o drugih važnih zadevah, zato se prosijo vse članice, da pridejo. Po seji bo prigrizek in domača zabava.

Drama "Razvalina življenja" v S.D.D.

Včeraj popoldne je dramski zbor Anton Verovšek po dolgem času podal igro na odru Slov. del. doma na Waterloo Rd. Podana je bila F. S. Finžgarjeva drama "Razvalina življenja." Udeležba je prilično dobro, dasiravno bi morala biti za tako prirediteljsko dvorano nabit polna. Igralci in igralko so izvrstno odigrali svoje vloge, v katere so se poglabili tako kot so zahtevali. Posetniki so uživali to lepo dramsko delo in slišati je bilo več opomb, da bi bilo dobro ponoviti igro tako na St. Clairju kot v Euclidu.

Pevsko društvo SLOVAN

(MOSKI ZBOR)

priredi

JESENSKI KONCERT

v nedeljo. 5. dec. 1954

AMERIŠKO JUGOSLOVANSKEM CENTRU NA RECHER AVE.

ob 4. uri pop.

Po koncertu domača zabava

MESTO ZASTOPNIKOV EVROPE SO ZBRANI V MOSKVI LE ZASTOPNIKI SATELITOV

KAKO RUSI SNUBIJO DESNIČARJA DE GAULLEA

MOSKVA, 29. novembra—Danes se začne konferenca o skupni evropski varnosti. Sovjetska vlada je predlagala, da se dne 29. novembra vrši konferenca vseh evropskih držav. Ta konferenca pa naj bi razpravljala o skupni evropski varnosti. Nekomunistične so po vrsti odklanjale to konferenco, češ, da ni dovolj pripravljena in bi ne privedla k nobenemu uspehu. Povabilo je odklonila tudi Jugoslavija. Med nekomunističnimi državami je le Finska sprejela povabilo na konferenco, toda pod pogojem, da se je udeležijo tudi zastopniki zapadnega bloka.

V Moskvi so tako zbrani zastopniki držav: Češkoslovaške, Poljske, Madžarske, Romunije, Bolgarije, Albanije in Sovjetske zveze. Komunistična Kitajska je poslala na to konferenco svoje opazovalce.

Stališče zapadnega bloka je bilo to, da se misel kot taka ne odkloni, razpravljati pa se naj o njej začne šele tedaj, ko bo s končno pogodbo urejeno vprašanje Zapadne Nemčije in njene oborožitve. Oborožitev Zapadne Nemčije pa hoče Sovjetska zveza preprečiti za vsako ceno. Kako je mogoč sporazum med obema taboroma?

Vinogradov pri De Gaulleu

V Parizu je prišlo do politične senzacije. Sovjetski poslanik v Parizu je Sergej Vinogradov. General Charles De Gaulle je bil v zadnji svetovni vojni na čelu francoskemu osvobodilnemu gibanju. Ze med vojno je bil v Moskvi in je tam sklenil prijateljsko pogodbo med Francijo in Sovjetsko zvezo. Ta pogodba še ni bila preklicana, je torej v veljavi.

Sedanji predsednik francoske vlade Pierre Mendes-France, ki se je nahajal v Ameriki, je ob povratku v Pariz priznal, da so se v Washingtonu sporazumeli tudi v tem, da naj imajo posamezne države članice Severno atlantske zveze večjo politično in diplomatsko samostojnost, ko gre za posebne narodne in državne interese dotičnih držav. V Parizu je javna tajnost, da Mendes France računa z De Gaulleom, ko gre za francosko-ruske odnose. De Gaulle je predstavnik skrajne francoske desnice, povzdiguje "slavno francosko tradicijo," ta tradicija pa je Franciji velevala, da so z Rusi na dobrih nogah. Vse te okoliščine naj kvalificirajo de Gaulleja za posebno mislijo v Moskvo, kjer naj de Gaulle povdarja posebno vlogo, ki je ta, da se Francija enostransko ne veže ne na sovjetski, ne na zapadni blok. V nemškem vprašanju bi imela gotovo vlogo posredovalke.

Sovjetska zveza izvaja na Francijo pritisk, da ne dovoli ponovne nemške oborožitve. De Gaulleisti so v tem vprašanju razdvojeni. General De Gaulle je osebno brez dvoma proti taki oborožitvi. To razpoloženje v Parizu je znano tudi sovjetskemu poslanstvu in je sovjetski poslanik Sergej Vinogradov nena- dno obiskal generala De Gaulleja na njegovem privatnem posestvu. Zgodilo se je prvič, da je šel uradni sovjetski zastopnik k važnemu francoskemu politiku, ne da bi popreje o tem koraku obvestil francosko zunanje ministrstvo.

Mendes France je določil dne-

MEGLA V CALIFORNIJI IN ANGLIJI

Iz Anglije poročajo, da divjajo poleg megle na celini, strašni viharji v vodah okrog velikega britanskega otočja. Na stotine brodolomcev išče rešitve, mnogo ladij, predvsem tovornih, je bilo poškodovanih, preklanih na dvoje, brodolomne mornarje iščejo z vsemi modernimi sredstvi. V notranjosti Anglije so nastopile poplave. Prebivalstvo je odneslo na hitro pohištvo v gornje prostore, ker se boji podobnih poplav kot so bile leta 1953 meseca januarja.

Strupena gosta meglja v južnem delu Californije še ni prenehala. Vremenski urad ne daje pomirljivih napovedi. Samo v mestu Los Angelesu je bilo do sedaj 2,003 prometnih nesreč, katere so v mnogih primerih končale s smrtnimi izidi.

Zadnje vesti

Približno enako vreme kot včeraj se napoveduje za danes. Najvišja temperatura dneva bo 36 stopinj, najnižja pa 24 stopinj. Vlažni sneg in vetrovno. Washington napoveduje v prihodnjih 24 urah tudi v Ohio prihod mrzlega vala, ki se pomika v Ameriko od kanadske meje.

Kitajska je odklonila zahtevo, da se 13 zaprtih Amerikancev pusti na svobodo. S tem vprašanjem, kakor z drugimi zunanje-političnimi, se bo bavil danes zvečer državni tajnik John Foster Dulles, ki bo iz Chicaga radijskim in televizijskim potom govoril Amerikanem.

V Chicago je umrl največji ameriški atomski znanstvenik, po rodu Italijan, Enrico Fermi. Bil je star 53 let. Umrl je na raku. Fermi, ki je praktično sestavil prvo atomsko bombo, se je umaknil Mussoliniju iz Italije in se naselil v Ameriko. Pokopan bo danes v Chicago.

V Moskvi je bila na jugoslovanskem poslanstvu ena najbolj sijajnih prireditev. Prireditve so se udeležili Malenkov, Molotov, Kruščev in drugi sovjetski voditelji. Vsi so naglašali potrebo po rusko-jugoslovanskem prijateljstvu.

V Columbusu je pobegnil iz državne kaznilnice Patrick McDermott, ki je leta 1926 umoril novinarja iz Cantona. Bil je obsojen na doživetno ječo. Leta 1929 je že enkrat pobegnil, pa bil naslednjega dne prijet. To pot je dobil obisk v osebi neke ženske in sta oba mimo straž šla lepo in mirno na prosto, se usedla v pripravljen avtomobil in nenadoma izginila.

Na Češkoslovaškem in na Madžarskem so bile večeraj volitve. Na Madžarskem so bile občinske, na Češkoslovaškem v državne uprave. Ker ni bilo opozicije in proti-kandidatov, je naravno zmagala ena, to je vladna lista.

Yoshida gre!

TOKIO, 28. novembra—Predsednik japonske vlade Shigeru Yoshida je odstopil kot načelnik vladne liberalne stranke. Stranka je že sklenila, da mu sledi na to mesto dosedanji podpredsednik odbor Taktetora Ogata. Izvršni odbor liberalne stranke je pozval konservativno demokratsko stranko, ki je bila do vlade Yoshida v opoziciji, naj se združi z liberalno stranko. Taka moč na stranka je Japonski potrebna, če naj se izogne preteči gospodarski in vladni krizi.

Shigeru Yoshida, ki je bil na čelu japonske vlade zadnjih šest let, je sklenil, da se umakne iz politike. Odložil bo tudi mesto predsednika japonske vlade.

V japonski politiki je ostro krilo tistih odgovornih voditeljev, ki trdijo, da je treba obnoviti diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo, s tem pa tudi trgovino s to državo, kakor tudi trgovino s komunistično Kitajsko.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države).	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

JUGOSLAVIJA, DOLAR IN DINAR

(1)

Morda prva opomba, zakaj da dregati v to sršenovo gnezdo. Se bojimo zamere, če se z vprašanjem bavimo strokovno? Tak strah bi nič ne pomagal. Začelo se je pisati o zamenjavi dolarja v jugoslovanske dinarje. Kakšna naj bo pravična zamenjava? Stvar zahteva jasnost! Iz Jugoslavije prihajajo vesti, da je tam pač draginja. To niso časopisne vesti, ki bi služile samo propagandi. To so stvarna poročila, ki jih lahko dobiva vsakdo od svojih sorodnikov recimo v Sloveniji. Obljubljaja se, da se bodo z novim letom zvišale plače. Za enkrat je tako, da znaša povprečna mesečna plača od 7,500 dinarjev naprej. Pravimo povprečna. Seveda so višje, vprašanje pa je kot povsod, kakšna je kupna moč zasluženega in prejetega dinarja.

Trgovine v starem kraju so precej založene. Ne gre za razna prvo vrstna blaga, za vsemogoče barve, toda računati je s cenami. Par čevljev stane od Din 4,500 naprej; meter dobrega blaga za moško obleko stane Din 8,000. Če kdo da obleko delati, mu krojač računa 4,500 dinarjev. Moška srajca stane od Din 1,500-2,000. Prvo vprašanje: Kdo naj pri takih plačah kupuje v trgovinah s tako visokimi cenami? Primerjati ameriški standard s kupno močjo ameriškega tudi delavskega zaslužka, s katerim koli drugim standardom na svetu, bi bilo nesmiselno, še bolj nesmiselno, če ga primerjamo z jugoslovanskim. Pa vzemimo stare čase nazaj. Tudi pred desetletji in desetletji bi se ne bili izseljevali v tako ogromnem številu kot smo se, če bi se dalo doma kolikor toliko dostojno živeti. Tudi to drži.

Do Jugoslavije se navadno zavzema dvoje popolnoma nasprotnih stališč, kakor po znanem načelu, da eden vidi vse dobro, drugi vse zanič. Tudi če gremo zbolj s propagandnega stališča, je taka kritika nesmiselna, vsaki propagandi kot taki pa samo škoduje.

Jugoslavija je doživela notranjo socialno in politično revolucijo. Revolucija je krvava, zadene prave temelje bivše družbe, sicer bi ne bila revolucija, marveč le evolucija, to je počasi razvoj stvari. Nedolgo tega je izdala Jugoslavija še zadnje pomembne zakone, ki kažejo na to, da smatra sedanji režim za ustaljen. To so tako imenovani sodni zakoni, torej tisti zakoni, ki se tičejo človeške svobode in premoženja človeka. Če gre za ti dve dobrini, in sta v sporu, naj o sporu odloči sodnija. Gre za kazenske in državljanske zakone. Kazensko nam je hitro razumljivo; malo težje, če slišimo besedo državljansko pravo, civilno pravo, premoženjsko pravo in podobno. Skozi vse te zakone je v novi Jugoslaviji uveljavljen socialistični princip. Povarek je torej na družbi, ne pa na posamezniku. Ti zakoni se pojma "komunizem" izogibljuje. Jugoslavija naj bo socialistična in preko socializma naj gre v komunizem.

V koliki meri socialistična? To je raztegljiv pojem v teoriji in praksi, kakor harmonika. Najprvo k temu nekaj načelnih pripomb:

V delavskem gibanju smo imeli koncem preteklega in skozi vsa desetletja današnjega stoletja dvoje značilnih socialnih gibanj—revolucionarni komunizem in evolucionarni, razvojni socializem. Cilj komunizma: Popolna sprememba dosedanjih družabnih razmer, to pa naenkrat z revolucijo in z diktaturo proletariata. Produkcijo podražiti, kasneje podražiti, ohraniti diktatorski režim, tako dolgo, da bodo v človeški družbi odstranjene vse razlike med stanovi, tako pa bomo pripravili pot, da bomo zajadrali končno v pravi komunizem. Tam bo vsakdo delal po svojih zmognostih, od družbe pa bo dobival po svojih potrebah. Pojem države bo odpadel. Taka družba bo na celnem svetu končno ena.

Cilj socializma: Pustiti, da se dogodki razvijajo svojim potom, torej potom evolucije. Kaj naj se socializira, bodo pokazale potrebe, toda z nobeno diktaturo. Socialisti naj se uveljavljajo na političnem polju v koaliciji, v družbi drugih političnih strank. V taki družbi naj znajo za svoj program izbojevati čim več delov svojega programa. Socialisti verujejo v državo.

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

KONCERT PEVSKEGA ZBORA "JADRAN"

CLEVELAND, Ohio — Pred zadnjo nedeljo popoldne so podali pevci zbora "Jadran" svoj koncert v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

Na programu, ki je bil skrbno izbran, je bilo devet točk za celoten zbor, dve pesmi je podal damski zbor, tri pa moški zbor. Vse pesmi so bile proizvajane nevarnost odlično. Zbor ni posebno močan, je pa treniran do take višine, kjer pride vseh glas do prave veljave in se vse zlija v čudovito lepo simfonijo, da prevzame človeka, ko jih posluša. Nekdo je pripomnil, da pojejo lepo kot angelci. Sicer ne vem kako so ti trenirani, a gotov sem, da bi bil Bog zadovoljen če bi mu zapeli Jadrančanje Adamičev "Lepa Jana," ki je biser zase. Sicer pa je prišel Emil Adamič do polnega priznanja, ker na programu je bilo osem njegovih pesmi.

Zasluga za to gre, seveda, g. Vladimir Malečkarju, učitelju zbora, ki da pesmi tempo in barvo, da jo prinesejo pevci s fincso in razumevanjem do višine. Tu ne poje samo grlo, ampak prepeva tudi srce in duša. Zato vsa čast vrlemu pevovodju Jadrana, g. Malečkarju za ta res izbrano podan koncert.

Prav lepo so zapele Angela Zabjak, Stephanja Tolar in Dorothy Kurent. Podale so dve točki, "Ptici" (Vodopivec) in "Pod lipno" (Ipavec). Dobile so aplavz,

Zasluga za to gre, seveda, g. Vladimir Malečkarju, učitelju zbora, ki da pesmi tempo in barvo, da jo prinesejo pevci s fincso in razumevanjem do višine. Tu ne poje samo grlo, ampak prepeva tudi srce in duša. Zato vsa čast vrlemu pevovodju Jadrana, g. Malečkarju za ta res izbrano podan koncert.

Prav lepo so zapele Angela Zabjak, Stephanja Tolar in Dorothy Kurent. Podale so dve točki, "Ptici" (Vodopivec) in "Pod lipno" (Ipavec). Dobile so aplavz,

Prav lepo so zapele Angela Zabjak, Stephanja Tolar in Dorothy Kurent. Podale so dve točki, "Ptici" (Vodopivec) in "Pod lipno" (Ipavec). Dobile so aplavz,

Moj obisk v stari domovini

CLEVELAND, Ohio—To poletje sem v drugič obiskal svojo rojstno domovino. Ker še nisem pozabil njih navad in običajev kot smo jih včasih imeli, in katerih se še danes držijo, sem se že v naprej pripravil. Namreč tam še vedno obhajajo godovanje. Ker sem bil tam ravno v času mojega godu, sem slutil kaj morda pripravijo, sem se pa v naprej preskrbel in založil z pijačo in jedili. Kupil sem dva janca, katera smo spekli, da je vsak dobil svoj porcijon.

Na godovanje jih je prišlo več iz vasi in iz okolice. Zunaj so pokali možnarji tako, da sem mislil, da bodo hišo podrli, nato so pa muzikantje začeli igrati. Flesalo se je celo noč, vse je bilo veselo. Ob polnoči mi je pa nečakinja, hčerka moje sestre, pričelala lepo pozdravico in voščilo. Zelo sem bil ginjen nad tem, še posebno ko so mi vsi stiskali roko in voščili še na mnoga leta. Taklega godovanja, kot sem ga imel na 28. septembra letos, še nisem doživel.

Ker mi je potekal čas odhoda smo se zbrali na 9. oktobra pri Janezu Zupančiču, kamor so bili povabljeni vsi vaščani. Miza je bila vsa obložena s pecivom, vinom in slivovko. Po večerji se je začel ples, ki je trajal do jutra. Prihodnji dan na 10. oktobra so mi pa vaščani napravili odhodnico pri moji materi, pri kateri sem bival za časa mojega obiska. Mati leži že osem let v postelji, odkar jo je zadel mrtvoud v noge in ne more hoditi. Sedaj je stara 89 let. Ne morem povedati kako težko sem se ločil od nje. Že ves teden pred mojim odhodom me je jokala. Obljubiti sem ji moral, da jo še enkrat obiščem, če mi bo le mogoče.

Tem potom se najlepše zahvaljujem vsem Prežgančani za vso gostoljubnost in postrežbo, za pecivo, vino in žganje ter za vse, kar ste pripravili za mojo odhodnico. Tudi na tej odhodnici so me presenetili. Ob polnoči je moj nečak prenehal za nekaj časa ples in hči moje sestre mi prečita ganljivo odhodnico. Zopet me je zbolelo v srcu in solze so mi silile v oči, a kaj hočemo, tako

ki jim je bil v nagrado za lep nastop.

V dvospetu sti nastopile (men-da prvič skupaj) naši odlični sopranistini Betty Novak-Resnik in Florence Unetich. Zapele ste iz opere "Madame Butterfly" (Puccini) in "Kaj ne bila bi vesela" (Hladnik). Prelesto sta se spajala glasova, da je bil ta njun nastop vreden vstopnine. Žele sti tako odobravanje, da ste morale ponoviti.

Edina solistka na sporedu je bila Betty Novak-Resnik. Zapela je arijo "Vissi D'Arte" iz opere "La Tosca" (Puccini) in pesem "Le pridi" (Orel). S svojim srebrno čistim glasom je pela tako lepo, da je "vžgala" srca vseh in je bila deležna takega aplavza, da je morala ponovo nastopiti. Poklon, Betty!

Zakaj ni nastopila v solospetu gđc. Unetič? (You bad, bad girl! Sure next time, eh?)

Na klavir je spremljal vse točke g. Reginald Resnik.

Še nekaj. Ali bi se ne dalo aranžirati cel program, brez da bi se vlekle zagrinjalo sem in tja? To se mi vdi, da razcepi užitek in da je v kvar celotni priredbi, ki naj bi bila seveda deljena le v dva dela.

Po koncertu se je razvila seveda domača zabava in za ples je igral Richard Vadnalov orkester.

J.M.S.

je življenje, čas mojega odhoda je tu. Ne morem popisati svoje občutke, izrekam le, iskrena vam hvala za vse, kar ste storili. Vas nikoli ne pozabim. Veselo je srce ko po dolgih letih pride človek v staro domovino na obisk, žalostno pa je ob skorajšnjem slovu.

Te-le kitice meni v pozdrav ob odhodu mi bodo ostale v prijetnem spominu za vedno.

Ljubi stric!

Nocoj smo tukaj zbrani, vsi iz srca Vam udani. Solza sili iz očesa, prišel je čas slovesa. Zlati se poslavlja striček, zapušča ta naš griček.

V slovo Vam bi govorila, čuvstva srčna Vam odkrila: kaj čuti ljubca mati, ki bolna, ne more vstati, kaj čutijo sestre Vaše pa gospodar hiše naše.

V imenu svojem tudi ter bratov in sestic če ne bote hudi nam preljudi stric, kličem: vsi Vas imamo radi, teška nam ločitev bo od Vas!

Zalostno materi srce utripa, ko od nje se loči ljubi sin, jokala bo od tega hiša žalostna iz srca globin: "Zdrav bodi, ljubi Miha in srečen do zadnjega diha!"

Za vedno jaz zaspala bom, večni sen zasnivala, duša šla bo v večni Dom. Bolezen več ne bo preganjala trupla tega revnega, konec bo življenja bednega.

Pri Bogu bom se veselila, za srečo Tvojo bom prosila. Tako bi mati govorila če bi ganjena ne bila ...

Sestre Vaše, bol srca jih danes v oblasti ima. Oh, kako bi rade govorile kaj so v srcu začutile ob uri tej, trenutku ta, pa ginjenost jim govoriti ne da.

"Zdrav bodi, bratec Miha, sreča naj se Ti nasmihla če tudi hladna bo tujina. Tvoja nova Domovina. Slovenec si, to ostani spomin na nas ohrani!"

In kaj reči hoče, gospodar, naš oče? "Miha, srečen bodi onstran morja, prost nesreče in gorja. Še se vrni sem domov pod ta Tvoj rodni krov. Z veseljem bomo Te sprejeli radi še med sabo Te imeli!"

In jaz? Ljubi striček moj, Kaj naj rečem Vam nocoj? Srce moje joče, plaka in žalost ta enaka bratce in sestrice tare, ko iz domovine stare zlati, dobri striček gre!

Vsi, ki tu smo zbrani pa znanici in vaščani vdani, enako Domovina mila z nami bo zavila: Srečen vedno, Miha, bodi Na zdravje, Mihatu!

Mike Zupančič
6026 St. Clair Ave.

Slovanov koncert

EUCLID, Ohio—Že več ljudi me je vprašalo če bo imel pevski zbor Slovan letos jesenski koncert ali ne, ker da se nič ne sliši c njem. Vprašajo zakaj se nič ne oglašja v časopisih, ker da sploh ne vedo če se pripravljamo za koncert. Pravijo mi, da drugi zbori oglašajo koncerte že tri mesece prej kot se vrši koncert.

Jaz mislim, da je par tednov pred koncertom dovolj zgodaj za oglašanje. Tako se da prilika drugim pevskim zborom in kulturnim društvom do oglašanja svojih prireditev, ki se vršijo pred našo.

Da, koncert pevskega zbora Slovan se bo vršil v nedeljo, dne 5. decembra ob 4. uri popoldne v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave., pod vodstvom g. Antona Šubelj, ki je splošni javnosti prav dobro poznan še kot operni pevec.

Ni potrebno omenjati, da bo program izvrsten, ker vsi dosedanjši Slovanovi koncerti so bili podani v zadovoljstvo občinstva in sem prepričan, da bo Slovan zopet osvojil srca navzočih poslušalcev tudi na tem koncertu.

Sedaj pa apeliram na cenjeno občinstvo, da napolni dvorano do zadnjega kotička, ker s tem boste dali pobudo pevcem Slovana, da gojijo slovensko narodno pesem še v naprej.

Kakor je bilo povedano, bodo ob tej priliki naprodaj tudi nove gramofonske plošče, za katere je pel Slovan in katere se slišijo na radijo programih.

Torej vsi na Slovanov koncert v nedeljo, 5. decembra ob 4. uri popoldne. S pevskim pozdravom do svidenja!

F. Požar.

JEKLARJI NAZAJ NA DELO

PITTSBURGH, 28. novembra —Delavska unija CIO jeklarjev je objavila tole zanimivo statistiko: Unija šteje 1,200,000 članov. Od 21. avgusta do 31. oktobra je bilo poklicanih nazaj na delo 21,425 jeklarjev. Ob istem času je bilo še nezaposlenih 211,678. Tudi se je znižalo število jeklarjev, ki niso polno zaposleni. Teh je kakih 23,000, ki bodo delali sedaj polnih 40 ur na teden.

ZOPET—EKSPLOZIJA PEČI

PITTSBURGH, 28. novembra —V hiši 93-letne babice Fanny Taylor so bili puščeni štirje njeni pravnuki. Fanny Taylor jih je čuvala, ker so bili njihovi starši zaposleni. Ponoči, ko so vsi spali, je prišlo do eksplozije plinske peči. Eksplozija je zahtevala smrt babice Taylor in njenih štirih varovancev.

ODNOŠAJI CERKVE IN DRŽAVE V JUGOSLAVIJI

Matt Petrovich, Cleveland, Ohio

Ko sem se nahajal na obisku v starem kraju, sem se seveda tudi zanimal, kaj je z vero in cerkvijo v naši, nekdanji tako po-božni Sloveniji. Govoril sem o tem vprašanju z različnimi ljudmi in da slišim tudi drugo plat zvona, sem ob priliki obiskal tudi župnika neke fare in se z njim pogovarjal o sedanjem razmerju med cerkvijo in državo. Tudi kaj bom na kratko podal nekaj vtisov, s katerimi sem se vrnil v Ameriko.

Glede vere sem dobil vtis, da so naši ljudje še vedno tako verni, kakor so bili pred mnogimi leti. Po stenah kmetijskih hiš še vedno visijo podobe svetnikov kakor nekdanj. Mišljenje, da so bili fantje in moške, ki so se borili proti okupatorjem, sami komunistični brezverci, ni pravilno. Komunisti so seveda igrali vodilno vlogo v tej borbi, toda armada je bila sestavljena iz ljudi različnega verskega in političnega prepričanja. S tem prepričanjem so se v veliki večini tudi vrnili v svoje rojstne kraje.

Ob nedeljah še vedno hodijo v cerkev opravljati svojo versko dolžnost. Ko smo se dne 27. maja peljali skozi Trebnje proti Novemu mestu, sem se čudil, ko sem videl procesijo praznično oblečenih ljudi. Na vprašanje, kaj praznujejo, so mi odgovorili, da je Vnebohod. Več svobodomiselnosti pa je opaziti med mladino, posebno med dijaki. Tudi fantje, ki so bili za časa vojne v ujetništvu v raznih državah, so se vrnili z bolj liberalnim mišljenjem. Čeprav je naš narod tam še vedno jako veren, pa se je razmerje med ljudstvom in cerkvijo jako spremenilo. Cerkev je sedaj tam popolnoma ločena od države, na isti način kot je ločena pri nas v Ameriki. Rimska cerkev nima več tistih predpavic, kakor nekdanj. Vse cerkve, katoliška, pravoslavna, mohamedanska in druge, imajo enake pravice in vsak državljan sam odloči, ako hoče biti član cerkve ali ne. Velika cerkvena in samostanska premoženja je prevzela država na isti način, kakor premoženja privatnih lastnikov. Kolikor premoženja je ostalo cerkvam, ni več oproščeno davka, ravno tako so obdavčeni tudi dohodki cerkvenih kolekt. Duhovniki, ki so bili nekdanj prosti vojaški obveznosti, so danes podvrženi vojaški službi in kaplani so poklicani na vojaške vaje, kakor drugi fantje.

Dvoje izrednih morilk

V Tulsi, Okla., se nahaja v zaporih 49-letna Nannie Doss. Nannie Doss je bila že štirikrat poročena. O prvem njenem možu še ni znano ali je mrtev, ali je živ. Trije ostali so mrtvi, to je znano. Nannie Doss je bila poročena 17 let. Zadnji njen mož je bil 58-letni Sam Doss, ki je delal na glavnih cestah. Umrli je dne 6. oktobra. Njegovo raztelesenje je pokazalo, da je imel v sebi toliko strupa arzenika, da bi bila ta količina sposobna ubiti celo konja! Zastrupila ga je očitno Nannie Doss, ki je v šaljivem tonu sicer zanikala, da bi storila dejanje, zanikuje pa tudi, da bi zastrupila drugega in tretjega moža. Priznala je, da je iz zavarovanja svojega zadnjega moža že kasirala \$1,400, ima pa še drugo polico, glasečo se na \$1,500.

V Salem, Mass., se je začela danes 29. novembra razprava zoper 23-letno lepoticco Lorraine Clark, ki je mati treh otrok. Obtožba proti nji se glasi, da je svojega moža Melvina Clarka ustrelila dvakrat v glavo, nato ga z nožem obdelovala, truplo pa dne 10. aprila vrgla v reko Merrimack. Trdi se, da je Clarkova pripadala skupini razuzdanih mladih zakonskih parov, ki so oraktirali spolne orgije s tem, da so se izmenjavale zakonske žene.

V tej razvalini življenja je Lorraine Clark v času preiskave vložila zoper svojega moža, za usodo katerega se ni vedelo osem tednov, celo tožbo na razporoško. Ozadje tega zločina po trditvah prosekucije je bilo razmerje Clarkove z nekim 23-letnim Arthur-jem Jacksonom iz Haverhill, Mass. Zakonca Jackson se nahajata v procesu razporoške. Arthur Jackson se je v preiskavi enkrat izdal celo za pripravljenega, da pomaga Clarkovi, češ, da je on morilec pokojnega Melvina Clarka. Kasneje je to svoje priznanje umaknil, očitno pod pezo preiskav, ko se mora zagovarjati radi številnih zakonolomstev.

Pokojni Melvin Clark je bil veteran zadnje vojne, v tukajšnji tovarni predelavec, znan športnik in ljubitelj harmonike. Lorraine Clark je bila aretirana dne 26. junija in bo tudi sedanja razprava šla za tem, da se izsledi storilec, ker Lorraine Clark gotovo ni sama zasnovala in izvršila gnusnega umora.

Kraj Salem slovi v zgodovini kot kraj, kjer so pred 300 leti obsojali in sežigali "čarovnice."

Nannie Doss je policiji priznala, da je bila petkrat poročena, zastrupila pa štiri može. V družini in sorodstvu je skrivnostno izginilo osem ljudi. Policija vodi preiskavo v tej smeri, da je morilkca enako Nannie Doss.

Tega danes ni več! Zgubili so svoj vpliv takrat, ko se je narod boril na življenje in smrt, pa so mu oni razen par izjem odklonili svojo pomoč. Nekateri so celo sodelovali z okupatorjem. Pomagi osvobodilne fronte so večinoma pobegnili preko meje. To je tudi vzrok, da je danes na kmetih veliko manj duhovnikov kakor poprej.

Zdi se mi, da se danes te napete razmere stalno zboljšujejo. Na eni strani je vlada prisiljena, da je bolj tolerantna napram cerkvam in duhovništvu, ker je sila slabo orožje proti idejam, tudi verskim idejam. Na drugi strani pa tudi duhovščina spoznava, da mora imeti poleg pokroščine in zvestobe napram rimski hierarhiji, tudi nekaj zvestobe napram vladi svojega naroda in svoje države.

Toda klerikalizem v Sloveniji je doigral svojo vlogo. Duhovniki bodo lahko ostali verski voditelji svojega ljudstva, toda v politično vodstvo so stopili drugi ljudje. Vse izgleda, da bo tako tudi ostalo.

BELGIJSKA GRAFIKA V LJUBLJANI

Vse, odkar so si v XV. stoletju severni umetniki ustvarili novo izrazno sredstvo v lesorezu in bakrorezu, je naraščalo in postajalo zanimanje za to vrsto likovnega ustvarjanja, obenem sta se tudi spreminjala njena vloga in pomembnost v svetu umetnosti. "V duhovno razgibanih dobah," piše Franc Stele, "se je odslej umetnost, kadar je želela vplivati na javno mnenje ali poseči v vsakdanjo horbo nazarjanj, posluževala te gibčne, cene in lahko razbirljive vrste ustvarjanja, ki je sledila misli skoraj tako hitro kot risba."

Danes, ko sta njeno vlogo že davno prevzeli fotografija in film, se je grafika iz svoje tako rekoč pomožne vloge razvila v žlahtno, samostojno vrsto likovne umetnosti, ki postaja vedno bolj cenjena pri umetnikih in občinstvu. Tako je po svetu in tudi pri nas, ko počasi izginja prepričanje, da je samo oljnata slika na platnu in v bogatem okviru vredna, da krasi prostor.

Belgijska grafika, katero so priveditji izbrali iz stalne zbirke grafičnega kabineta Kraljevske belgijske biblioteke, se je razvijala skozi stoletja. V tem razvoju je pomembno leto 1830, ko je Belgija postala samostojna država. Samostojnosti je sledil prepoved umetniške tradicije, ki je segala do takih imen, kot so Hieronim Bosch in Rembrandt. Umetniki, ki jih srečamo na razstavi v Moderni galeriji, so iz polpreteklega v sedanje dobe. Najstarejši izmed njih je bil rojen približno 30 let potem, ko je Belgija dobila samostojnost, najmlajši med njimi pa leta 1927; že po tem časovnem razponu, ki je med njimi, lahko slutimo, da ne bomo našli na enotno skupino. Dejansko so njihova dela tako različna, kot le more biti slikovita impresionistična radiranka, ki predstavlja staro katedralo v Bourgesu in moderni abstraktni barvni lesorez z lakoničnim naslovom "Kompozicija."

Za največje mojstra stare šole, ki je blestela v radiranki in suhi igli, šteje James Ensorja. Njegovo tehnično mojstrstvo in groteskna fantazija sta ustvarila vrsto radirank, v katerih je mojster pustil prosto pot svoji fantastiki, ki se naslanja na Boscha, prav tako kot ostali mojstri te skupine: Flamci Jakob Smits, Walter Vaes in Julius de Bruycker (umrl leta 1915), ki je pravi čarovnik svetlobe in sence v obeh radirankah: Katedrala v Bourgesu in Anversu. To je vrsta grafikov, ki jih označuje smisel za podrobnosti, prav flamsko zanimanje za vse pokvečeno in spačeno, za morske pošati, stare katedrale in gradove. Dva preprosta elementa: bel papir in črna linija so ti grafiki izrabili za doseganje čudovitih svetlobnih efektov, za osvojitve predvsem slikovitih optičnih momentov, ki so sicer pridržani slikarstvu. Vrsta mladih nadaljuje njihovo tradicijo, ki ima v obdelavi svetlobnih problemov svoje začetke pri Rembrandtu.

Lepota čiste linije, ki naj sledi kakor melodija v glasbi vsakega utripa umetnikove notranjosti, in estetski učinek belega in črnega, je dobil še večji pomen v delih sledeče generacije, ki je odprla pot k modernemu lesorezu. Njegova originalnost: neposrednost izraza, harmonična kompozicija in sinteza belih in črnih ploskev, ki so pridobljene z direktnim rezanjem v les in poenostavljeno formo.

Morda najbolj poznan je med njimi Frans Massereel (1889), pri katerem je globoko občutena

človeška vsebina združena s preprosto, krepko zunanjo formo. Na razstavi je zastopan z vrsto sugestivnih črno-belih lesorezov: Strastno 1948, Mladi mislec 1951, Melanholija 1924, itd. Sledijo mu Jozef Cantre, Henry van Straten, Joris Minne in drugi, ki izražajo na ekspresionističen način svoji odnos do sveta in v podzavesti počivaajoče vsebinske komplekse. To eksperimentiranje s podzavestjo, filozofske spekulacije in socialna motivika so ponekod celo tako močni, da vsebina prevladuje nad formo. V delih najmlajših umetnikov je stvar zasukana.

Razumljivo je, da je prav današnja doba, ki je naklonjena razumskim in analitičnim eksperimentom, izrabila tudi vrsto možnosti, ki jih nudi sodobna grafika, kjer so odkritja novih tehničnih postopkov prispevala k bolj učinkovitim izraznim možnostim. Barvni lesorez in seritipija izrabljata estetski učinek barvnih ploskev, abstraktnih form in linij in njihove razporeditve v ploskvi slike. Marc Mendelson, Pierre Alechinsky, Carlier, Jan Cobbaert, Ollyf Michel in drugi so najbolj izraziti zastopniki te smeri.

Grafika se je razvijala v tesni zvezi z razvojem zahodnoevropskega slikarstva. Zato je tudi ta prerez skozi razstavo belgijske grafike obenem odmev vseh smeri in stremeljenj, ki so našla svoj prostor v zgodovini zahodnoevropskega slikarstva od idiličnega slikovitega impresionizma preko ekspresionističnih strastno čutečih lesorezov do hladnega modernega lesoreza, kjer prevladujejo formalni elementi in je v svoji zadnji konsekvenci že zelo blizu dekoraciji. Ni slučaj, da danes grafika pridobiva na pomenu. Zato z veseljem pozdravljamo pri ložnost, ki se nam nudi, da si ogledamo nekaj izbranih del belgijske grafike. Ob teh delih, ki so nastala na podlagi več stoletne tradicije, lahko s ponosom pravilno ocenimo in vrednotimo našo lastno grafiko.

Fr. Zupan.

("Slovenski poročevalec")

KLAVIR NAPRODAJ

Proda se Player Piano. V zelo dobrem stanju. Proda se radi bolezni.

Vpraša se na
6626 BLISS AVE.

VAS MUCI REVMAZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Japonska se vrti v začaranem krogu

Japonska je bila dolgo strogo ločena od zahodnega sveta. Letos praznuje šele stoletnico, odkar mu je proti svoji volji odpral vrata. Holanci so dobili šele letos trgovsko koncesijo na otočku Dešina pri Nagasakiju. Japonska je zelo strogo kontrolirala sleherni uvoz tujega blaga, tudi kitajskega. Že leta 1853 pa se je pojavil ameriški admiral Perry z vojnimi ladjami pred japonsko vzhodno obalo. Vlada mu je bila naročila izposlovati od dejanskega gospodarja otoške države šoguna (državnega maršala), da bi se vsa japonska pristanišča odprla ameriškim ladjam. Topovi ameriškega admirala so pokazali, kakšne argumente krije v sebi njegovo poslanstvo. Ljudje v Vzhodni Aziji so še dobro pomnili do 1842 in druge angleške meto-vojnjo zaradi opija od leta 1839 de proti Kitajski. Hkrati pa so od severa pritiskali na Japonsko Rusi.

Na Japonskem je nastal preplah. Leta 1854 se je admiral Perry vrnil. Tedaj je šogun v stiski sklenil prvo omejeno pogodbo in cesar je moral leta 1855 v to privoliti. To je bil začetek prodiranja zahodne kulture na Japonsko. Potem pa se je začela tudi tragična usoda te dežele: njen razcvet do velesile v svetovnem državnem sistemu, popolna gospodarska in tehnična konkurenčna sposobnost, zmaga v treh velikih vojnah in strahoviti poraz ob koncu druge svetovne vojne, vse to se je zgodilo v kratkem obdobju sto let.

Motil bi se seveda, kdor bi mislil, da je zahodna kultura Japonce prekrasila in da so se vključili v njene okvire. Japonci so vzlic čedalje močnejšemu pritisku in vplivu z Zahoda ohranili svoje kulturne posebnosti. Na njihovo

kulturo vplivajo zlasti verski momenti. Trenutno je japonski narod zagrenjen in razočaran. Na papirju so mu sicer spet priznali suverenost, še zmeraj pa je izključen iz vseh mednarodnih organizacij. Niti k bližnjim pogajanjem o obrambi Jugovzhodne Azije ne mislijo pritegniti Japonske, čeprav gre za izrazito področje njenega gospodarskega, pa tudi političnega vpliva.

Japonska se po vojni željno ozira na Kitajsko, s katero bi rada čimprej navezala trgovinske stike. Gospodarska sestava Kitajske in Japonske si diametralno nasprotujeta. Japonska je visoko industrializirana dežela. Vzhodne Azije, zelo odvisna od uvoza živil in surovin, Kitajska pa večinoma agrarna, odvisna od uvoza industrijskih izdelkov. Nič čudnega torej, da vidijo Japonci v Kitajski idealno izpopolnitev. Toda kitajska zunanja trgovina je zdaj do 75% navezana na SZ in satelitske dežele. Ko je lani delegacija japonskega parlamenta obiskala Kitajsko, je podpredsednik kitajske vlade Kuo Mo Jo izjavil, da je takrat veljavna pogodba o 30 milijonih funtsterlingov vrednosti medsebojne izmenjave blaga samo začetek. Kolikšna blaga bi se lahko povečala desetkratno, toda s pogojem, da bi se Japonska otresla ameriških imperialistov in sklenila s Kitajsko pogodbo o nenapadanju.

Japonci se dobro zavedajo, da je trgovina s Kitajsko zanje življenjskega pomena, Japonska proizvodnja je v primerjavi z letom 1936 narasla na 150%, iz-

voz pa je dosegel komaj 40% predvojne ravni. Že to nam nazorno pokaže, kako zelo je Japonska navezana na izvoz na Kitajsko. Japonska je izgubila velikanjsko prekomorsko področje in s tem naravne vire surovin in živil. Na štirih otokih je zdaj nagnečenih 86 milijonov ljudi. Vsi ti ljudje so obsojeni na smrt, če Japonska s svojimi industrijskimi izdelki ne bo prodrla na kitajski trg. Prebivalstvo Japonske se je v zadnjih 20 letih pomnožilo malone za 25% in v prihodnjih 20 letih bo imela Japonska že 100 milijonov prebivalcev. Trgovinskih stikov s Kitajsko pa Japonska ne bo mogla razširiti, dokler se ne bo otresla ameriškega vpliva. Na to pa za zdaj sploh ne more misliti, ker je okupirana in ker je okupirana in ker nima moči, da bi se uprla Američanom. Tako se hoče nočes vrti v začaranem krogu in čaka na srečno naključje, da bi se iztrgala iz njega.

POZOR!

Prosi se, če bi kdo vedel kje se nahaja Elenka Dimitroff, Ella Dimitroff ali Elenka Kristova, ki je bila poročena z Eli Dimitroff, sedaj umrlim, naj blagovoli sporoči

Stephen J. Hoye, 517 N.B.C. Bldg., Cleveland, Ohio, ali pa naj pokliče CHERRY 1-5163. Gre se radi ureditve zapuščine pokojnika.

GODIC SQ. DEAL

20971 EUCLID AVENUE

Grocerijska trgovina in mesnica pod slovenskim vodstvom. Imamo v zalogi vedno okusne domače prekajene klobase in šunke, fine riževe in krvave klobase kot tudi vse druge potrebščine za fina jedila. Se priporočamo v naklonjenost.

Trgovina je odprta vsaki dan od 8. zj. do 6. zvečer. Dopeljeno na dom.

POMOČ JE NUJNO POTREBNA!

Slaba letina in povodnji so našo staro domovino spet hudo prizadele. Pomanjkanje žita je tolikšno, da je vlada prepovedala peko belega kruha in imajo sedaj v Jugoslaviji samo enoten črn kruh. S tem so posebno prizadeti starejši ljudje in bolniki. Ti težko čakajo pomoči. Ne pozabite jih v stiski! **Naročite jim vrečo moke ali darilni paket.** Paket lahko tudi samo sestavite in ga prinesite k nam.

Če ste se odločili za obisk stare domovine drugo leto, se javite čimprej, da boste dobili prostor na ladji ali letalu v času, ki bo Vam po volji.

Se spominjate, kako je bilo, ko se za sol niste imeli? Sorodniki v starem kraju Vam bodo resnično hvaležni, če jim pošljete od časa do časa kak denar!

AUGUST KOLLANDER
6419 ST. CLAIR AVENUE HE 1-4148

PHIL MOCIŁNIKAR

prijazno vabi vse svoje prijatelje in odjemalce, da pridejo in si ogledajo krasne

NOVE MODELE 1955

ADMIRAL

TEVELIZIJSKIH APARATOV

CHRISTMAS TV SPECIAL!

Sensational **Admiral**
GIANT 21" TV
with "Printed" Robot Chassis

Makes Possible
all these Quality
Features!

(made by revolutionary new mass-production machines that build TV sets automatically)

at this Low, Low Price

\$149⁹⁵

The Nassau Ebony Finish

- Polnih 270 kvad. inčev v slikovnem tubu—20% večji kot redni 21"—Aluminizirana mreža za dvakratno boljše razločnost!
- Močan nov "Printed" ROBOT šasi z polno opremo 18 tubov!
- Kabinet s polno mrežo "prihrani prostor"—3" manj globok od spredaj do zadaj—5" manj od vrha do tal!

Dobi se tudi v krasni mahogani barvi in čudovitih blond hrastovih finiših (nekoliko dražji). Podloge iz enakega finiša, če želite, so ekstra.

— PRIMEREN POPUST ZA STAR APARAT —

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS

STAKICH FURNITURE CO.

JAMES D. STAKICH, Prop.

IVanhee 1-8288

16305 Waterloo Road

— ODPRTO VSAK VEČER DO BOŽIČA —

Baby's Overshoes Stretch to Fit Inventor

Getting children into winter overshoes used to be a matter of sheer brawn, plus a few broken fingernails, short tempers, and occasional tears.
So after having wrestled with the problem in his own family which included two young daughters, Joe J. Marx, an inventor, decided there must be a better way. Out of that decision came his stretchy line of "totes", newest and most sensational de-

velopment in the protective footwear industry.

Marx demonstrates here how a child's overshoe, size 4, can be pulled on over his own size 12's. A new process provides this added kind of stretchiness, at the same time insuring a snug fit. Through Marx's ingenuity the whole family will have an easier time of protecting their health during inclement weather.

Now... extra earnings for Savings Bond owners

**GET \$1.80 BACK FOR EACH
\$1.00 YOU PAID!**

The Bonds you bought in '44 earn 3%
for 10 years more!

If your Savings Bonds are maturing soon, here's important news. All your Series E Bonds that have matured still go on earning for you. Now they can pay back as much as 80% more than you originally invested.

Under the present Bond law, the earning power of U. S. Series E Savings Bonds is extended a full 10 years. Of course, you may still redeem those Bonds whenever you wish. But if you want them to go right on making money for you all you have to do is hold on to them. There's nothing to sign, no visit to the bank required.

With this added earning power, Savings Bonds are an even better investment now. Especially on the Payroll Savings Plan where your saving is done for you by the pay office where you work—and invested for you in interest-earning Bonds.

So hold on to the maturing Bonds you have—and invest in more through the convenient Payroll Savings Plan.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

If you want to be paid your interest as current income, invest in 3% Series H

For a sound investment that pays you interest by check every six months, ask at your bank about U. S. Series H Savings Bonds—a current income Bond available in denominations of \$500 to \$10,000. Matures in 9 years and 8 months and pays an average 3% interest per annum if held to maturity. Annual limit, \$20,000.

France Magajna

Žalostne zgodbe o veselih Kraševcih

(Nadaljevanje)

Še druge vasi so od Gorenj proti Sežani. Nobena ni bogata. Povir je za naše pojme dokaj velika naselbina, pa je, kot se mi zdi, ubožna, saj so ji celo Lahi dali ime "Poveria." Še bolj beženo ime so Kalabreži zapisali na desko sosednjih Sirij—"Sirie" so jim rekli! Lepo vas prosim, ne ponavljajte tega imena, če so dostojni ljudje v bližini.

Še en skok in smo v Sežani. To je metropola srednjega Krasa in zato vrlo važno. Odlikuje se po tem, da ima hiše zidane ob obeh straneh ceste in da so skoro v vsaki hiši ljudje. Sežanci so ponosni sami nase in bi radi vse druge utopili v žlici vode. To pa ne gre kar tako. Tudi jaz sem že poskušal utopiti v žlici vode tiste, ki jih mrzim, pa se mi ni posrečilo. Moj prijatelj Freko se je kar ves teden trudil, da bi v žlici vode utopil svojo taščo, pa se je ubožec, od mokrote sam prehladil in zdaj krvavo potrebuje nagrobnega spomenika iz sežanskega marmorja.

Sežana je kraj, kjer se morje poljublja z Alpami. Za hribovce je v Sežani restavracija Trst z ostrigami in vsemi drugimi pomorskimi pritiklinami. Kdorkoli pa želi višin in planinskega življenja, naj gre v restavracijo Triglav. Obojim bo ugodeno, ker v obeh lokalih bo dobil vampe za večerjo.

Sežana je stečna mnogih narodov. Bili so v njej že Francozi in druga divja plemena. V dobi fašizma, ki je bil višek moderne kulture, je tukaj vladal gospod Milče Grazioli in je Sežance tako temeljito poitalijančil, da jih je še zdaj mnogo, ki znajo reči "ši" z naglasom na prvem zlogu. Po

Graziolijevi dobi so v Sežani vladali nekaj časa člani angleške divizije "Črni mačkovi" (Black Cats) in so prirejali iz ljubezni do sežanskih deklet čestokrat koncerte mačje godbe. Ko so Črni mački odšli, so začele sežanske miške plesati še bolj kot prej.

Sežana uživa poseben sloves zavoljo svojih daleč na okoli poznanih sejmov. Sejem je poseben prirodni pojav in je kemično sestavljen iz nekake ogromne kongregacije krav, pujskov, ljudi in žensk. Pravijo, da je v naravi človeka kakor trakulja grd prirojen greh, ki ga sili, da govori o svojem bližnjem rajši slabo kot dobro. Na sejmu pa ni tega, na sejmu pridejo na dan samo plemeniti nagibi in se slišijo, poleg kletvic in primojdušanja, same dobre besede.

Poslušajte tistole mamico, kako nesebično hvali pujske, ki jih ima v zaboji pred seboj! Tako so pridni in poslušni! Prav nič niso izbirčni v jedi, vseeno jim je, če jim daste detelje ali kopriv! In njihova sorta je taka, da je nima boljše niti angleški kralj. Njihov stric, ki smo ga lani zasklali, je imel nad dva stota in to teže je naredil, ne da bi kdaj jedel! Tile pujski—vsak se mora razveseliti, če jih le pogleda. Zmeraj zdravi kot iskra. Pa ko bi videli njihovo mater! Krotka kot janček, zmeraj dobre volje in, ko bo prišla njena zadnja ura, bo sama pritekla h koritu in se bo vlegla nanj in bo s prvo nogo pokazala mesarju, kam naj zabode nož. Samo govoriti ji manjka, tako je pametna, in če bi mogla govoriti, bi znala tudi nemško!

Take tople in plemenite besede boste čuli pri vsakem zaboji. Ko pa krenete med govedorejce, boste videli prav tako ali pa še večjo plemenitost. Ubogi liski je morda gospodar doma kdaj rekel "sakramenska škata," pa to je rekel le na štiri oči, ko ni bilo prič. Na sejmu jo pa ljubkuje bolj, kot je ljubkoval svoje dekle, ko je bil še mlad. Liska se ne more dovolj načuditi. Ima vime z nekaj suhih sskov, veliko kot srednja pomaranča, pa vendar daje dnevno dvanaest litrov mleka! "In to pri taki mizerni kr-

mi. Ako bi prišla v dobro štal, bi dajala dvakrat več!" In da bo trditev bolj držala, se potolče s pestjo po kolenu in pravi: "Naj takoj tukaj oslepim, če ni to res!"

Prav dobro ve, da na kolenu ne bo tako brž oslepel.

Še bolj se čudi liska, ko čuje, da je že v petem mesecu, čeprav ve, da je že tri leta jalova. Morda se ji zdi to grdo obrekovanje, pa ne reče nič, ker ve, da je pri kra- vah "drugi stan" krepost in ne grd greh. "To je zlata vredna krava," pravi gospodar in se ozre po okoli stoječih klavnih lupcih. "Saj bi jo lahko doma prodal. Vsak dan so bili okoli mene taki, ki bi jo radi imeli in bi plačali, kolikor bi hotel. Jaz sem pa rekel: 'Na sejm naj gre, da jo tudi drugi vidi!' Treba je gledati tudi na druge ljudi in ne le na svoje prijatelje!"

Ker v Sežani ne more noben tujec trajno obstajati—niso obstali Francozi, ni obstal Grazioli, niso obstali Črni mački, tako ne morem obstati tam tudi jaz. Temu se po latinsko reče: "Nihil obstat." Treba je, da potujeva s konjičkom naprej.

Konjiček je silil na levo čez železnico, ker bi se rad bastardil s svojo plemenito žlahto v Lipici, jaz pa tja nisem maral. Tudi Lokve me ni mikala, saj Lokavce celo preveč poznamo. Imajo največjo Muho na vsem Krasu in pozimi trebijo sneg. Po drugih kraji, veste, snega ne trebijo. Vzamejo lopato in ga kidajo na levo in desno, pa naj bo piškav, gnij ali zdrav. Le Lokavci ga trebijo, ker so v vsakem delu natančni in vestni. Malo me je mikalo, da bi se v Lokvi seznanil s tistim, ki je v sobi spletel gnojni koš in potem podrl polovico hiše, da ga je spravil na dvorišče, pa se mi je zdelo, da je v današnjih resnih časih treba misliti tudi na druge stvari in ne samo na gnojne koše.

Lokavci so izvrstni pevci, ki znajo peti nabožne in brezbožne pesmi in včasih tudi zelo umetne. Saj sem jih sam nekoč poslušal, ko so peli tisto ljubeznivo melodijo iz Cigan-barona, ki se začne s tole kitico:

"Traaaa-ra-ra-ra-raaaa,
traaaa-ra-ra-ra-raaaa,
traaaa-ra-ra-ra-raaaa,
ra-ra-raaaa-ra-ra-raaaa!"

in se nadaljuje prav tako do konca.

Pa ne smete misliti, da Lokavci v svojem navdušenju za umetno muziko prezirajo naše skromne narodne pesmi. Vse prej kot to. Ko se nasitijo tujih umetnin, prav radi urežejo tudi to ali ono domačo. Zelo pogostoma zapojejo naslednjo:

"Ko prvi miza poje,
je urca polnoči;
ko drugi miza poje,
je urca dve al'tri . . ."

Da spada miza z malimi izje-

mami med štirinožce, mi je bilo znano že iz otroških let. Motil me je pa vselej spol. Dognati spol pri mizi je zelo kočljiva stvar. Naj jo človek ogleduje s tega konca ali z onega, prav nič ne bo dognal. Jaz sem bil doslej zmeraj kavalirski in sem včasih pripisal nežnemu spolu tudi stvari, ki niso bile njegove. Mizo in posteljo sem mu posebno rad poklanjal, ker sem vedel, da se od teh dveh iznajdb nežni spol ne loči rad. Pomislite zdaj, kakšno je bilo moje presenečenje, ko sem od lokavskih pevcev izvedel, da je miza moškega spola! Zdi se mi, da bodo morali naši lingvisti nekega dne spraviti to zadevo v red, če ne, bo moral o njej odločiti sam minister za "spolne poslove!"

Izognil sem se Lokavcem in se napotil tja dol proti nižjemu Krasu.

Tam okoli Tomaja imam dobre prijatelje in ti dobri prijatelji imajo dober teran in z dobrim teranom si nisva bila še nikoli navzkriž. O teranu bi lahko govoril ure dolgo, pa ni potrebno, ker o njem govorijo dovolj dosti že pridelovalci sami. In samo dobro govorijo o njem.

To pa Vipavce hudo jezi. Zaradi vina se Vipavci in Kraševci že stoletja grdo gledajo. Pravijo Kraševci: "Kdorkoli spi je kozarec terana, si domišlja, da je grof. Če pa spi liter vipavca, že misli, da je postal stara baba."

Vipavcem to ne gre v račun in trdijo, da hvalijo teran edinole Kraševci sami in pa morda kakih pet in dvajset Tržačanov, ki imajo pokvarjene želodce in ne smejo piti drugega kot solno kislino.

Kraševci pa odgovarjajo: "Tista vipavska brluga je vredna toliko, kot je bil vreden bisulfit, ki so ga nasuli vanjo. Kdor se je napije, ga boli glava najmanj teden dolgo. Naš teran je pa zdravilno vino, ki ga vsi zdravniki priporočajo."

In ogorčeni Vipavci znajo tudi povedati svoje: "Teran je res zdravilno vino ali samo za tiste, ki imajo želodčne čire. Ima v sebi toliko čreslovine, da stisne skupaj vsak čir, pa če je tudi velik kot klobuk!"

Vrag doli po Krasu naletimo na vsakovrstne ljudi, po večini na zidarje. Zidanje je za Krašev-

ce iz tega predela podedovana lastnost, nekaj izvorni greh, ki so ga prinesli že ob rojstvu na svet. Seveda, sama prirojena nadarjenost ne zadostuje, treba je, da se vsak praktično izvežba.

Desetletni Kraševci se začne praktično vežbati. Oče mu slovesno podari jekleno kladivo in ga pošlje na gmajno obzidavati kako krpo travnika. Tukaj odbija deček nepravilen ogel na apnenec, škili z levim in potem z desnim očesom in dela "suh zid," to je zid brez ometa. Po izvršeni nalogi je že potrjen umetnik v zidariji.

In prihodnjo pomlad gresta oče in sinček in njegov krstni boter in birmanski boter ter še nekaj stricev in svakov proti gornjemu Krasu, kjer smo mi, navni ljudje, doma. In se vdinjajo pri nas in nam zidajo naša razkošna bivališča. Mi jih z veliko spoštljivostjo gledamo, poslušamo in občudujemo. Pripovedujejo nam, da brez njih bi ne bilo nebotičnikov v Ameriki in da niso egiptovski faraoni zidali svojih nagrobnih piramid, pač pa da so jim ta lepa dela opravili zidarji iz kraške Gabrovice. Tudi tisti znameniti mavzolej Taž Mahal pri Agri v Indiji so neki naredili po načrtih gabrovskih mojstrov. Morda je to res, saj je pravil Zupančič, da raztresa naš rod svoje seme po vsem svetu. In pisano je: blagor tistim, ki verujejo brez dokazov.

In imajo kraški zidarji, ko pridejo med nas, čudovite instrumente s seboj. Poleg plebejskega kladiva, žlice in sita za malto imajo tudi dvojce priprav, ki sta

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UTah 1-6888

Za collinwoodsko in
euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
17902 Nottingham Road
IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
Diamond 1-8029
11101 Revere Avenue

Make Your Selection Now

from the
DISTINGUISHED

MASTERPIECE
PERSONALIZED
CHRISTMAS CARD
LINE

Call or Stop at
Equality Printing
6231 ST. CLAIR AVENUE
HE 1-5311 — 1-5312
Cleveland 3, Ohio

TISKOVINE

IZDELANE V TISKARNI

Enakopravnosti

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

—Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena—

Se priporočamo društvom,

trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

produkt najbolj eksaktne znanosti. Prva je "plajba," v fiziki ji nekateri pravijo tudi svinčnica. Brez plajbe je nemogoče zidati na svetu. Vse plajbe po celem svetu, če jih pustimo v miru, kažejo, kje je središče Zemlje. Tisto središče dela nam, Zemljanom, zmeraj preglašice. Samo s plajbo moremo dognati, kdo so naši protinšči, ali učeno povedano, kdo no naši antipodi.

Bili so časi, ko so v predvorju Azije hoteli stari Babilonci zidati tako visok stolp, da bi z njega lahko videli okoli in okoli Zemlje. Ni se jim posrečilo, ker niso poznali plajbe. Potem so se jim še jeziki zamotali, da je nastala iz vsega skupaj velika svinjarija. Tistih kletvic, ki so jih babjelonski zidarji takrat rabili, je bilo toliko, da bi z njimi napolnil najdebelejšo knjigo. Zaradi tega se Gabrovčani še danes škodoželjno smejejo v pest.

Potem imajo kraški zidarji drugo učeno pripravo. Nekeč so ji pravili "vaservaga," ko je pa kultura segla tudi mednje, so jo prekrstili v "level." Ta level, veste, je pol metra dolg kos late iz trdega lesa. Ima vdelani dve stekleni cevki (prva podolg, druga počez), ki sta napolnjeni z glicerinom. Zato je glicerina, da jima zmrzlina ne more škoditi. V vsaki cevki živi svobodno življenje

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dosovora.

Dr. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013
Njegov naslov je vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street. Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Dr. J. V. ZUPNIK

ma jhen mehurček zraka. Ta ima to posebno lastnost, da mora biti vselej na vrhu; prav tak je bil nekoč Mussolini. Samo on ni bil mehurček, ampak velik mehur.

Z "levelom" spoznava zidar vodoravne lege in ve, kako je treba postaviti "bankino," da ne bo visela. In sleme tudi.

Plajba pa pokaže zidarju tisto namišljeno črto, ki gre iz središča Zemlje v neskončne višave. Pokaže mu, v katero smer mora zidati. Če se po plajbi ravna, ne bo nikoli zgrešil. On se tega v polni meri zaveda in ostane plajbi zvest do smrti. Ko so zidali Lahi tisti slavni stolp v Pisi, niso imeli plajbe, zato je pa tak. Vsi tja vstran kakor star dedec.

(Dalje prihodnjic)

IN LOVING MEMORY

OF OUR DEAR HUSBAND,
FATHER AND GRANDFATHER

ANTON KOLENC

WHO PASSED AWAY ON THE
26th OF NOVEMBER 1953

You are not forgotten, loved one,
Nor will you ever be.
As long as life and memory last,
We will remember Thee.

We miss you now, our hearts are sore.
As time goes by, we miss you more.
Your loving smile, your gentle face,
No one can fill your vacant place.

YOUR LOVING WIFE
AND CHILDREN

Cleveland, O., Nov. 29, 1954.

V blag spomin

ob sedmi obletnici smrti nepozabne soproge,
matere, stare matere in sestre

IVANKE RENKO

ki je odšla v večnost
dne 29. novembra 1947

Globoko pod zemljo,
kjer sum sveta se več ne sliši,
zdaj truplo Tvoje trdno spi,
rešena si vseh skrbi.

V srcih nosimo ljubeče
glas, spomin in pogled Tvoj,
dokler nit življenja steče
in vsi gremo za Teboj.

Leto za letom se v večnost živa,
s prahom pozabe pokriva stvari,
ljubav do Tebe pa še vedno je živa,
v srcih še naših kot lučka gori.

Žalujući ostali:

JOHN RENKO, soprogo
ALBINA MRŠNIK, hči
FRANK in **PAUL**, sinova
vnuki, pravnuki,
sestre, brata in več
sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 29. novembra 1954.

Dva pogrebna
zavoda
za
zanesljivo
izkušeno
simpatično
pogrebniško
postrežbo

po
CENAH, KI JIH
VI
DOLOČITE
pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1485 East 94th St.
Cleveland 1-5300 - K-5000

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:

IVanhoe 1-9382